

BERGRIVIER MUNISIPALITEIT VERORDENING INSAKE INFORMELE HANDEL

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid -Afrika, 1996, bepaal die Munisipaliteit van Bergrivier soos volg:

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Doel van Verordening
3. Algemene gedrag
4. Huur
5. Algemene beperkings
6. Sindelikheid en beskerming van openbare gesondheid
7. Handel in parke en tuine
8. Voorwerpe gebruik van vertoning van goedere
9. Verwydering en skut
10. Appèlle
11. Strafbepalings
12. Skakelforums in gemeenskap
13. Teenstrydigheid met ander wetgewing
14. Herroeping van verordeninge
15. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, het 'n woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) geheg word, dieselfde betekenis en beteken -

“beampte” -

- (a) 'n verkeersbeampte aangestel kragtens artikel 3(1)(a) van die Padverkeerswet, 1989 (Wet 29 van 1989);
- (b) 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie omskryf in artikel 1(1) van die Wet op die Suid-Afrikaanse Polisie, 1995 (Wet 68 van 1995);
- (c) 'n vredesbeampte, beoog in artikel 334 van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977); of

“die Wet” die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) saamgelees met die skedules daartoe;

“eenheid” die ruimte vanwaar ’n informele handelaar sy of haar besigheid mag bedryf wat nie groter as 3 meter in lengte en 2 meter in wydte is nie; **“eiendom”** met betrekking tot ’n informele handelaar, enige geld, goedere, houer, voertuig of beweegbare struktuur wat gebruik word of bestem is om gebruik te word in verband met die bedryf van sy of haar besigheid as sodanig;

“goedere” enige ware, artikels, houers, voertuie of strukture wat gebruik word of waar die bedoeling is om dit te gebruik vir informele handel;

“informele handel” die verkoop van enige goedere of die verskaffing of aanbod om dienste teen vergoeding te verskaf as ’n informele handelaar in ’n openbare pad of openbare ruimte, met uitsluiting van die verkoop van slegs koerante;

“informele handelaar” enige persoon wat die besigheid van informele handelaar, venter of smous bedryf en sluit die werknemers van so ’n persoon in en vir die doeleindes van hierdie verordening, ook enige persoon wat in ’n openbare ruimte handel dryf;

“informele handelsentrum” ‘n gebied, plek of infrastruktuur wat deur die munisipaliteit self of in samewerking met enige ander organisasie of instansie beskikbaar gestel word vir die doeleindes van informele handel;

“munisipaliteit” beteken die Bergrivier Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening handel kragtens ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“oorlas” enige gedrag wat ’n stand van sake of toestand meebring of kan meebring wat ’n bron van gevaar vir die persoon of eiendom van ander inhou of wat weselik met hul gewone gerief, besigheidsgerief, rus of vrede inmeng;

“openbare pad” ’n openbare pad soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“openbare ruimte” enige plein, park, ontspanningsterrein, sportterrein, nagsteeg of oop ruimte wat -

- (a) in verband met enige onderverdeling of uitleg van grond in erwe, standplase of boupersele voorsien, gereserveer of opsy gesit is vir gebruik deur die publiek of die eienaars of bewoners van sulke erwe, standplase of boupersele, ongeag of dit op ’n algemene plan of onderverdelingsplan of diagram aangetoon word, al dan nie;

- (b) te eniger tyd aan die publiek opgedra is;
- (c) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir 'n tydperk van minstens dertig jaar na die een-endertigste dag van Desember, 1959; of
- (d) te eniger tyd deur die munisipaliteit of 'n ander bevoegde gesag tot openbare ruimte verklaar of beskou word;

“soom” daardie gedeelte van 'n pad, straat of deurgang wat nie die ryvlak is nie;

“sypaadjie” 'n sypaadjie soos omskryf in artikel 1 van die die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), en

“vullis” enige rommel, houer of ander voorwerp of afval wat weggegooi of agtergelaat word deur 'n informele handelaar en/of sy kliënte.

2. Doel van Verordening

Die munisipaliteit, handelende ingevolge die bepalings van artikel 6A(1)(a)(i) van die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991), en –

- (a) met inagneming van die beginsels uiteengesit in die Wet en in die Grondwet;
- (b) met inagneming van die behoefte van inwoners om aktief deel te neem in ekonomiese aktiwiteite; en
- (c) met inagneming van die behoefte om 'n skoon, gesonde en veilige omgewing te verseker, maak in hierdie verordening voorsiening vir meganismes, prosedures en reëls om informele handel te bestuur.

3. Algemene gedrag

- (1) 'n Persoon wat die besigheid van 'n informele handelaar bedryf -
 - (a) mag nie sy of haar eiendom op 'n openbare pad of openbare ruimte plaas nie, behalwe met die doel om handel te dryf;
 - (b) moet verseker dat sy of haar eiendom nie 'n oppervlak van 'n openbare pad of openbare ruimte beslaan wat groter is as 3 meter x 2 meter nie;
 - (c) mag nie toegang tot 'n brandkraan of enige ander aangewysde gerief of gebied versper wat uitsluitlik vir die gebruik van noodvoertuie of nooddienste afgebaken is nie;
 - (d) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op 'n soom langs -
 - (i) 'n kerk, moskee of ander plek van aanbidding nie; of

- (ii) 'n gebou wat kragtens die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet 25 van 1999) tot nasionale gedenkwaardigheid verklaar is nie;
behalwe in soverre die bedryf van sodanige handel ingevolge hierdie verordening toegelaat word;
- (e) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op daardie helfte van 'n openbare pad aangrensend tot 'n gebou wat vir residensiële doeleindes gebruik word nie, indien die eienaar of persoon in beheer of enige bewoner van die gebou daarteen beswaar maak;
- (f) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op 'n plek waar dit voetgangers se gebruik van 'n sypaadjie weselik verhinder nie;
- (g) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op 'n plek waar dit voertuigverkeer versper nie;
- (h) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf nie op 'n plek waar dit 'n versperring veroorsaak voor -
 - (i) 'n ingang tot of uitgang uit 'n gebou; of
 - (ii) 'n brandkraan;
- (i) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf sonder om in besit te wees van skriftelike bewys dat hy/sy daardie staanplek of gebied gehuur het van, of dat dit andersins aan hom of haar toegewys is deur die munisipaliteit, in 'n gebied aangewys deur die munisipaliteit; en
- (j) **mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf in stryd met-**
 - (i) die bedinge en voorwaardes van die huurkontrak of toewysing aan hom of haar van 'n eenheid ingevolge artikel 6A(3) van die Wet nie; of**
 - (ii) enige beleid wat die munisipaliteit mag bepaal vir die bedryf van 'n informele handelsentrum nie.**
- (k) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf in 'n gebied wat deur die munisipaliteit as beperkte of verbode gebied verklaar is ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet op Besighede, 1991, nie.

4. Huur

Die munisipaliteit stel die huurgeld vas wat aan hom betaalbaar is vir die verhuring van staanplekke of **eenhede** binne afgebakende gebiede **of informele handelsentrums** onder sy beheer van waar die bedryf van die besigheid van informele handelaar, venter of smous toelaatbaar is.

5. Algemene beperkings

- (1) 'n Persoon wat die besigheid van informele handelaar bedryf mag nie -
 - (a) waar so 'n besigheid in 'n openbare pad of openbare ruimte bedryf word -
 - (i) oornag op die plek van die besigheid; of
 - (ii) 'n struktuur oprig (anders as 'n apparaat wat op dieselfde manier werk as, en in die vorm van 'n sambreel is) met die doel om beskutting te verskaf nie;
 - (b) sy of haar besigheid op so 'n wyse bedryf dat -
 - (i) die oppervlak van 'n openbare pad of openbare ruimte of enige openbare of privaat eiendom beskadig of geskend word nie;
 - (ii) 'n gevaar vir verkeer veroorsaak nie; of
 - (iii) 'n oorlas veroorsaak nie;
 - (c) rommel op enige grond of perseel of enige openbare pad of openbare ruimte opgaan, stort, opberg of plaas of veroorsaak of toelaat dat dit opgegaan, gestort, opgeberg of geplaas word nie, behalwe in 'n vullishouer soos deur die munisipaliteit goedgekeur en voorsien;
 - (d) toegang tot 'n diens of dienswerke van die munisipaliteit versper nie;
 - (e) toegang tot 'n voetgangerarkade of winkellaan versper nie;
 - (f) toegang tot voetoorgange, parkering, laaisones of ander geriewe vir voertuig of voetgangerverkeer versper nie;
 - (g) toegang tot straattoebehore of die gebruik van straattoebehore, soos banke of skuilings vir buspassasiers, vullishouers en ander geriewe wat ontwerp is vir die gebruik van die algemene publiek, versper nie;
 - (h) toegang tot enige padteken, wat kragtens die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), en die regulasies daarkragtens uitvaardig of enige merk, kennisgewing of teken kragtens hierdie verordening vertoon of gemaak, versper nie;

- (i) enige voorwerp aan enige gebou, struktuur, sypaadjie, boom, parkeermeter, lamppaal, elektrisiteitspaal, telefoonhokkie, posbus, verkeersteken, bank of enige ander straattoebehore in of op 'n openbare pad of openbare ruimte vasmaak nie;
- (j) 'n vuur maak op 'n openbare pad of openbare ruimte in omstandighede waar dit persone kan benadeel of geboue of voertuie of enige straattoebehore waarna in hierdie verordening verwys word, kan beskadig nie;
- (k) weier of versuim om goedere te verskuif of te verwyder op versoek van 'n voorsiener van 'n telekommunikasiediens wat toegang tot so 'n diens nodig het, of van 'n gemagtigde werknemer of agent van die munisipaliteit of van 'n beampte wat ingevolge hierdie verordening optree nie, en
- (l) die sigbaarheid van 'n vertoonvenster van 'n besigheidspersoneel versper nie, indien die persoon wat die besigheid vanaf die besigheidspersoneel bedryf daarteen beswaar maak.

6. Sindelikheid en beskerming van openbare gesondheid

- (1) Elke informele handelaar moet -
 - (a) sy of haar besigheid op so 'n wyse bedryf dat dit nie 'n gevaar of bedreiging vir openbare gesondheid of openbare veiligheid inhou nie;
 - (b) op versoek van 'n werknemer van munisipaliteit sy of haar eiendom verskuif om toe te laat dat die oppervlak van die eenheid waar hy of sy handel dryf, skoongemaak kan word;
 - (c) die eenheid wat hy of sy vir die doel van sy of haar besigheid gebruik, asook sy of haar eiendom, skoon en netjies en rommelvry hou, en
 - (d) indien sy of haar bedrywighede die kook of voorbereiding van voedsel behels, stappe doen om te verseker dat geen vet of olie of enige ander bestanddeel op die oppervlak van enige openbare pad of openbare ruimte drup of stort of teen 'n gebou of struktuur spat nie.
- (2) Die munisipaliteit moet -
 - (a) toesien dat die eenhede waar die informele handelaars handel dryf, gereeld skoongemaak en gereinig word;
 - (b) houters in die area naby die eenhede voorsien om die verwydering van rommel deur informele handelaars te vergemaklik, en

- (c) toesien dat houters gereeld leeggemaak word ten einde die skoonmaak van handelspersele te vergemaklik.

7. Handel in parke en tuine

Geen informele handelaar mag besigheid bedryf in 'n tuin of park waartoe die publiek 'n reg op toegang het nie, behalwe met die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit, welke toestemming nie onredelik geweier mag word nie, en onderworpe aan sekere voorwaardes toegestaan kan word.

8. Voorwerpe gebruik vir vertoning van goedere

(1) 'n Informele handelaar moet toesien dat enige struktuur, houer, oppervlak of ander voorwerp wat hy of sy gebruik vir die voorbereiding, vertoning, opberging of vervoer van goedere gebruik -

- (a) in 'n goeie toestand onderhou word en in 'n skoon en higiëniese toestand is, en
- (b) nie op so 'n wyse gepak of opgestapel word dat dit 'n gevaar vir enige persoon inhou of moontlik 'n persoon kan beseer nie.

9. Verwydering en skut

(1) Indien 'n persoon wat die besigheid van informele handelaar bedryf, versuim of weier om te voldoen aan 'n skriftelike versoek, waarvan die inhoud aan hom of haar verduidelik is, om sy of haar eiendom te verskuif of te verwyder of sy of haar eiendom vir 'n tydperk van meer as 8 uur sonder toesig laat, kan 'n beampte daardie eiendom verwyder en skut -

- (a) wat hy of sy redelikerwys vermoed gebruik word of bestem is om gebruik te word of gebruik is vir of in verband met die bedryf van die besigheid van informele handelaar; of
 - (b) wat hy of sy op 'n plek vind waar die bedryf van sodanige besigheid ingevolge 'n bepaling van hierdie verordening beperk of verbied word.
- (2) 'n Beampte wat ingevolge hierdie verordening optree, moet -
- (a) behalwe in die geval van goedere wat sonder toesig gelaat of agtergelaat is, onverwyld 'n gedetailleerde kwitansie vir enige goedere wat verwyder en geskut word, aan die persoon wat die besigheid van informele handel bedryf, uitreik, welke kwitansie voldoende inligting moet bevat oor waar die eiendom geskut word en die prosedure vir die opeis van daardie eiendom, en

- (b) sodanige eiendom sonder versuim aan die munisipaliteit oorhandig.
- (3) Enige eiendom wat verwyder of geskut word, soos in artikel 6A van die Wet beoog -
- (a) kan, in geval van bederfbare eiendom, binne 'n redelike tyd na die skut daarvan deur die munisipaliteit verkoop of vernietig word, op voorwaarde dat die eiendom behoudens die bepalings van subartikel (4) te eniger tyd voordat daarvoor beskik word, op versoek en na bewyslewering van eienaarskap deur die eienaar aan die munisipaliteit, aan die eienaar terugbesorg moet word, en
 - (b) moet, behoudens die bepalings van subartikel (4), in die geval van eiendom anders as bederfbare eiendom, op versoek en na bewyslewering van eienaarskap deur die eienaar aan die munisipaliteit binne 'n tydperk van een maand vanaf die datum van skut, aan die eienaar terugbesorg word.
- (4) Die munisipaliteit is daarop geregtig om die eiendom in besit te hou totdat alle redelike uitgawes aan die munisipaliteit betaal is en by gebreke daarvan, kan die eiendom verkoop word, of in die geval van bederfbare eiendom, deur die munisipaliteit óf verkoop óf vernietig word.
- (5) In die geval van die verkoop van geskutte eiendom deur 'n munisipaliteit, moet die opbrengs van sodanige verkoping, minus die redelike uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan ten opsigte van die verwydering, skut van en/of die beskikking oor sodanige eiendom, aan die eienaar van die eiendom betaal word. Indien die eienaar versuim om die opbrengs binne drie maande na die datum van verkoping van die eiendom op te eis, word sodanige opbrengs aan die munisipaliteit verbeur en in 'n spesiale fonds wat die munisipaliteit geskep het vir die ontwikkeling van die informele sektor en verwante aangeleenthede, gestort.
- (6) As die opbrengs van die verkoop van die eiendom in subartikel (5) beoog, nie voldoende is om die redelike uitgawes te dek wat die munisipaliteit aangegaan het in verband met sodanige eiendom nie, is die eienaar van die eiendom aanspreeklik vir alle redelike uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan in verband met sodanige verwydering, skut daarvan en/of beskikking daarvoor.

10. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering :

Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

11. Strafbepalings

‘n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg ‘n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- (a) ‘n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van ‘n voortgesette misdryf, ‘n bykomende boete of ‘n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van ‘n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) ‘n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

12. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in ‘n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie verordening behandel word.
- (2) ‘n Skakelforum kan uit die volgende bestaan –
 - (a) ‘n lid of lede van ‘n belangegroep, of ‘n persoon wat geraak word;
 - (b) ‘n aangewese beampte of beamptes van ‘n munisipaliteit; en
 - (c) ‘n raadslid.
- (3)
 - (a) Die munisipaliteit mag, wanneer ‘n aansoek om toestemming, ‘n permit of vrystelling ingevolge hierdie verordening oorweeg word, om die inset van ‘n skakelforum vra.
 - (b) ‘n Skakelforum of enige persoon mag op sy of haar eie inisiatief ‘n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

13. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

14. Herroeping

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die ontbinde munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit toepaslik gemaak is op die Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

15. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Informele Handel en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.